

ПІДВИЩЕННЯ ГОТОВНОСТІ ГРОМАДЯН ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Воловик В.О., *kafedra_prava@i.ua*
Міжнародна Академія управління персоналом

Збройна агресія Російської Федерації проти України поставила на порядок денний питання про удосконалення підготовки військовослужбовців для забезпечення ефективного виконання ними своїх службово-бойових завдань. На жаль, протягом досить довгого періоду питанням готовності молоді до військової служби не приділялося достатньо уваги. Якщо психологічні аспекти підготовки були предметом вивчення багатьох науковців, які визначили мотиваційні, когнітивні, емоційно-вольові та інші фактори придатності до військової служби, то правові аспекти готовності до неї досліджувалися фрагментарно, у межах вирішення інших дослідницьких завдань.

Вказане не могло не позначитися на якості відбору на військову службу, оскільки напрацювання психологічних та педагогічних наук самі по собі не здатні позитивно вплинути на стан готовності молоді до виконання службово-бойових завдань. Для того, щоб відбір здійснювався на науково обґрунтованій основі, він має регламентуватися досконалыми правовими нормами, в яких закладено численні запобіжники суб'єктивізму та довільному тлумаченню критеріїв придатності до військової служби.

Відповідно до ч.1, 2 ст.8 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» підготовка громадян України до військової служби включає патріотичне виховання, допризовну підготовку, підготовку призовників з військово-технічних спеціальностей, підготовку у військових оркестрах, військових ліцях та ліцях з посиленою військово-фізичною підготовкою, підготовку до вступу у вищі військові навчальні заклади та військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, військову підготовку у закладах вищої освіти за програмою підготовки офіцерів запасу, фізичну підготовку, лікувально-оздоровчу роботу, підвищення рівня освітньої підготовки, вивчення державної мови. Відповідальність за організацію та проведення підготовки громадян України до військової служби в межах повноважень покладається на Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, органи Товариства сприяння обороні України. До цієї роботи можуть залучатись інші об'єднання громадян відповідно до їх статутів [1].

Як можна побачити, за змістом підготовка до військової служби досить різноманітна, що позначається на рівні її нормативної регламентованості: якщо підготовка офіцерів запасу здійснюється відповідно до детально визначених процедур, закріплених у правових актах, то патріотичне виховання, музичне навчання, лікувально-оздоровчі заходи не мають такого високого ступеня правової регламентації. Вказане обумовлює неконкретність визначення у повноваженнях деяких суб'єктів підготовки до військової служби відповідних прав і обов'язків, а

також юридичної відповідальності за невиконання цих обов'язків. Це сприяє формалізації участі у підготовці молоді до військової служби, відсутності зворотного зв'язку між певними діями суб'єктів підготовки і реальним станом готовності призовників до виконання службово-бойових завдань.

Іншим аспектом правового забезпечення підготовки до військової служби є застарілість деяких положень законодавства. Як свідчить аналіз процитованої вище ст.8 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», законотворець з-поміж усіх видів підготовки закріпив нормативно лише деякі. При цьому знання, вміння та навички у сфері інформаційної безпеки, без яких військовослужбовець у період розповсюдження так званих «гібридних» війн не може ефективно виконувати свої функції [2, с.83], до уваги у нормах вказаного Закону не узято. Теж саме стосується знання іноземних мов, яке низкою підзаконних правових актів нині, в період активної адаптації сектору безпеки і оборони до стандартів Північноатлантичного Альянсу, визначено обов'язковим для осіб офіцерського складу Збройних Сил України.

Вказане свідчить про необхідність перегляду норм військового законодавства, якими регламентовано підготовку до військової служби, з метою досягнення відповідності між рівнем підготовки громадян до військової служби, і завданнями, які сьогодні стоять перед військовослужбовцями Збройних Сил України.

Література

1. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст.385.
2. Онопрієнко С. Г. Особливості співвідношення інформаційної та правової культури. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2017. № 2. С. 82-85.